2010 жылғы 1 ақпандағы жинақтаушы зейнетақы жүйесінің ағымдағы жағдайы

2010 жылғы 1 ақпанда республикамызда 14 жинақтаушы зейнетақы қоры (бұдан әрі – қорлар) өз қызметін жүзеге асырды. 2010 жылдың қаңтар айында заңды тұлғаларға зейнетақы жарналарын тарту және зейнетақы төлемдерін жүзеге асыру жөніндегі қызметке лицензия берілген жоқ.

14 заңды тұлғаның қорлардың зейнетақы активтерін инвестициялық басқаруға лицензиясы бар, оның ішінде 10 қор зейнетақы активтерін дербес басқару лицензиясына ие.

Есепті күнде 11 екінші деңгейдегі банк кастодиандық қызметті жүзеге асырды. Сонымен бірге, 6 екінші деңгейдегі банк қорларға кастодиандық қызмет көрсетті: «HSBC Банк Қазақстан» АҚ еншілес банкі, «Банк Центр Кредит» АҚ, «Қазақстан Халық Жинақ Банкі» АҚ, «Еуразиялық Банк» АҚ, «АТФ Банк» АҚ және «Ситибанк Қазақстан» АҚ.

Қорлардың салымшылары (алушылары)

Міндетті зейнетақы жарналары бойынша салымшылар (алушылар) шоттарының саны 2010 жылғы 1 ақпандағы жағдай бойынша 1 887,7 млрд. теңге жинақталған зейнетақы қаражатының жалпы сомасымен 7 740 414 болды. Міндетті зейнетақы жарналарын аударатын салымшылар шоттарының саны 2010 жылдың қаңтар айында 8 286-ға ұлғайды, жинақталған зейнетақы қаражаты да өз кезегінде 32,5 млрд. теңгеге (1,7%) ұлғайды.

2010 жылғы 1 ақпанда міндетті зейнетақы жарналары бойынша салымшылар (алушылар) шоттарының ең көп саны 4 қорда жинақталды: «Қазақстан Халық Банкі» – 24,8%, «МЖЗҚ» – 22,5%, «Ұлар Үміт» – 13,0% және «БТА Қазақстан» – 11,2% немесе олардың үлесіне барлық қорлар салымшыларының жалпы санының 71,5%-ы келеді. 2010 жылдың қаңтар айында 4 қордың үлесі 0,1 пайыздық тармаққа төмендеді.

Ерікті зейнетақы жарналары бойынша салымшылар (алушылар) шоттарының саны 2010 жылғы 1 ақпанда жинақталған зейнетақы қаражатының жалпы сомасы 1,2 млрд. теңгемен 41 410 болды. Ерікті зейнетақы жарналарын аударатын салымшылар шоттарының саны 2010 жылдың қаңтар айында 272-ге (0,7%) азайды.

Ерікті кәсіби зейнетақы жарналары бойынша салымшылар шоттарының саны 2010 жылғы 1 ақпандағы жағдай бойынша жинақталған зейнетақы қаражатының жалпы сомасы 87,6 млн. теңгемен 4 060 болды. Ерікті кәсіби зейнетақы жарналарын аударатын салымшылар (алушылар) шоттарының саны 2010 жылдың қаңтар айында 16-ға азайып, ал жинақталған зейнетақы қаражаты 2,2 млн. теңгеге (2,6%) ұлғайды.

Салымшылардың (алушылардың) жинақталған зейнетақы қаражаты

Салымшылардың (алушылардың) жинақталған зейнетақы қаражаты 2010 жылдың қаңтар айында 32,5 млрд. теңгеге (1,7%) ұлғайып, 2010 жылғы 1 ақпанда 1 893,0 млрд. теңге болды.

Зейнетақы жарналарының жалпы түсуі ағымдағы жылдың қаңтар айында 23,7 млрд. теңгеге (1,6%) ұлғайып, 2010 жылғы 1 ақпанда 1 512,5 млрд. теңге болды.

Зейнетақы активтерін инвестициялаудан түскен, салымшылардың (алушылардың) шоттарына бөлінген «таза» инвестициялық кіріс сомасы (комиссиялық сыйақыны шегергенде) 2010 жылғы 1 ақпандағы жағдай бойынша 495,9 млрд. теңге болды.

2009 жылдың 1 ақпанымен салыстырғанда «таза» инвестициялық кірістің өсімі 187,2 млрд. теңге (60,7%), оның ішінде 2010 жылдың қаңтар айындағы өсімі 14,2 млрд. теңге (2,9%) болды.

Салымшылардың (алушылардың) 2009 жылғы 1 қаңтардан бастап 2010 жылғы 1 ақпанға дейінгі кезеңде жинақталған зейнетақы қаражатының көлемі мынадай көрсеткіштермен сипатталды:

млрд. теңге

Күні	1.01.09	1.01.10	1.02.10	1.01.10 салыстырғандағы өсім	1.01.10 салыстырғандағы өсім (%)
Жинақталған зейнетақы қаражаты	1 420,5	1 860,5	1 893,0	32,5	1,7
Зейнетақы жарналары	1 184,7	1 488,8	1 512,5	23,7	1,6
«Таза» инвестициялық кіріс	307,0	481,7	495,9	14,2	2,9
«Таза» инвестициялық кірістің жинақталған зейнетақы қаражаты сомасындағы үлесі	21,6	25,9	26,2	-	0,3 %-дық тармаққа

Көрсетілген кестеден ағымдағы жылдың басынан бастап жинақталған зейнетақы қаражатының өсімі 32,5 млрд. теңгені құрағаны байқалады. Жинақталған зейнетақы қаражатының орташа айлық өсімі 2,7 млрд. теңге болды.

2010 жылғы 1 ақпанда ең көп жинақталған зейнетақы қаражатының сомасына 4 қор ие болды: барлық қорлардың жинақталған зейнетақы қаражатының жалпы көлемінен «Қазақстан Халық Банкі» – 572,7 млрд. теңге (30,3%), «МЖЗҚ» – 297,9 млрд. теңге (15,7%), «ҰларҮміт» – 249,8 млрд. теңге (13,2%) және «БТА Қазақстан» – 207,0 млрд. теңге (10,9%) немесе жиынтығында осы 4 қордың үлесіне барлық жинақталған зейнетақы қаражатының 70,1%-ы келді.

Зейнетақы жарналарының, «таза» инвестициялық кірістің және жинақталған зейнетақы қаражатының өзгеру динамикасы

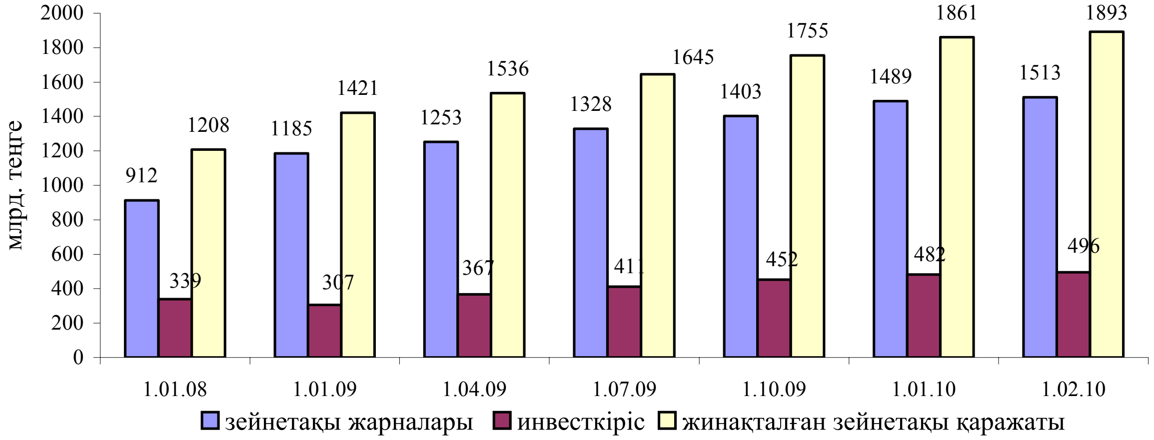

Міндетті зейнетақы жарналарын уақтылы ұстап қалмау мен аудармау және жинақталған зейнетақы қаражатын бір қордан екінші қорға аударым жасауды уақтылы жүзеге асырмау үшін өсімпұл сомасы 2010 жылғы 1 ақпанда 11,3 млрд. теңге болды. Қаңтар айындағы өсім 0,1 млрд. теңге (0,9%) болды.

Зейнетақы төлемдері және қорлардан сақтандыру ұйымдарына аударымдар 2010 жылғы 1 ақпандағы жағдай бойынша 137,7 млрд. теңге болды немесе ағымдағы жылдың қаңтар айында 5,4 млрд. теңгеге (4,1%) өсті. Қорлар бір жыл ішінде алушыларға жалпы сомасы 41,6 млрд. теңгеге (43,3%) зейнетақы төлемдерін жүзеге асырды.

Ағымдағы жылдың басынан бастап зейнетақы аннуитет шартына сәйкес

сақтандыру ұйымдарына алушылардың жинақталған зейнетақы қаражатын аударым жасау жалпы сомасы 0,4 млрд. теңгеге 231 алушыға жүзеге асырылды. Зейнетақы аннуитет шарттарына сәйкес сақтандыру ұйымдарына алушылардың жинақталған зейнетақы қаражатын аударым жасаудың жалпы сомасы 2010 жылғы 1 ақпанда 4,3 млрд. теңгені құрады.

Жинақтаушы зейнетақы жүйесі жөніндегі ақпаратты Агенттіктің сайтында орналастыру, сондай-ақ қорлардың ақпаратты бұқаралық ақпарат құралдарында жариялауы салымшыларға (алушыларға) қорды дербес таңдауға және зейнетақы заңнамасы бойынша берілген жинақталған зейнетақы қаражатын бір қордан екінші қорға аудару құқығын пайдалануға мүмкіндік береді.

2009 жылғы 1 ақпандағы жағдай бойынша жинақталған зейнетақы қаражатын бір қордан екінші қорға аудару қаңтар айында 23,1 млрд. теңгеге (3,3%) ұлғайып, 733,4 млрд. теңгені құрады.

Қорлардың зейнетақы активтерінің құрылымы

2010 жылғы 1 ақпандағы жағдай бойынша ЗАИБЖАҰ-да инвестициялық басқаруда болған зейнетақы активтерінің жиынтық көлемі ағымдағы жылдың қаңтар айында 34,4 млрд. теңгеге немесе 1,8%-ға өсіп, 1 895,2 млрд. теңге болды.

2009 жылғы 1 ақпаннан бастап 2010 жылғы 1 ақпанға дейінгі кезеңде зейнетақы активтерінің орташа айлық өсуі 38,7 млрд. теңге болды.

Зейнетақы активтерінің жиынтық көлемінің өзгеру динамикасы

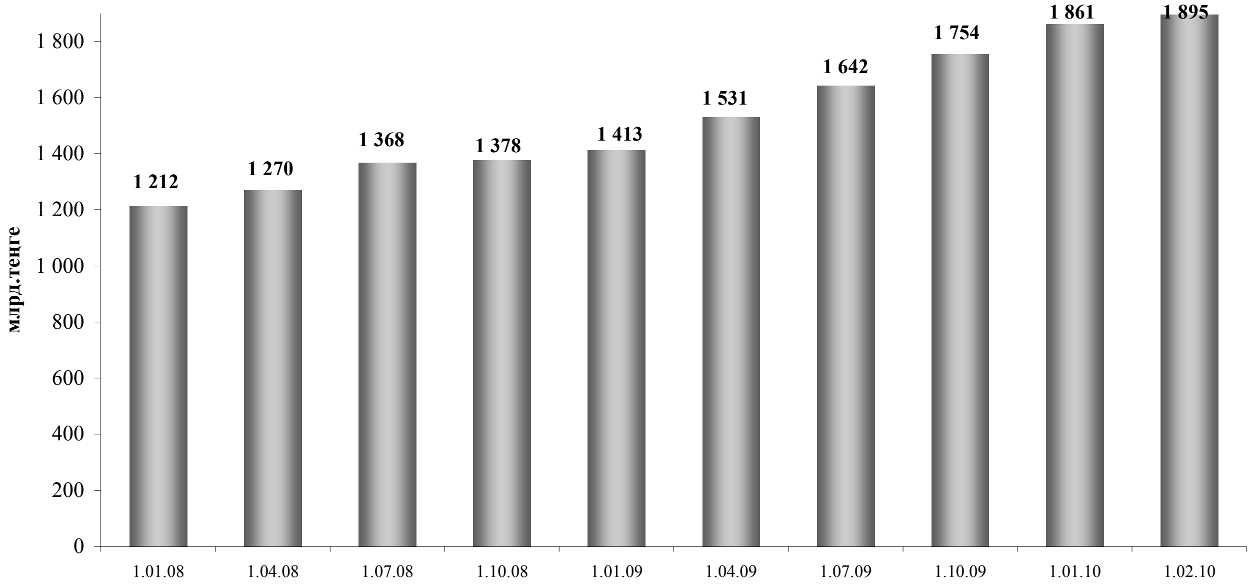

Зейнетақы активтерінің жиынтықты көлемін бөлу

ЗАИБЖАҰ / ЖЗҚ	зейнетақы активтері	
	млн. теңге млн. тенге	млн. теңге млн. тенге
«Қазақстан Халық Банкі жинақтаушы зейнетақы қоры» АҚ, «Қазақстан Халық Банкі» АҚ еншілес ұйымы	**574 327**	**30,30**
"ГНПФ" жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ	**298 781**	**15,77**
"Жетісу" ЗАИБЖАҰ" АҚ	**248 544**	**13,11**
"ҰларҮміт" жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ	248 544	13,11
«БТА Банкі» АҚ еншілес ұйымы «БТА Қазақстан жинақтаушы зейнетақы қоры» АҚ	**207 104**	**10,93**
"GRANTUM Asset Management" ЗАИБЖАҰ" АҚ («Қазкоммерцбанк» АҚ ЕҰ)	**111 160**	**5,87**
"ГРАНТУМ жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ («Қазкоммерцбанк» АҚ	111 160	5,87

еншілес ұйымы)		
«Капитал» ЖЗҚ» АҚ - «Банк ЦентрКредит» АҚ еншілес ұйымы	**84 396**	**4,45**
"Еуразиялық жинақтаушы зейнетақы қоры " АҚ	**61 787**	**3,26**
"Мұнайгаз - Дем" жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ	**61 764**	**3,26**
"Нұр-Траст" ЗАИБЖАҰ" АҚ, "Нұрбанк" АҚ еншілес ұйымы	**58 821**	**3,10**
"Нұрбанк" АҚ еншілес ұйымы "Атамекен" жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ	58 821	3,10
"Отан" ашық жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ («АТФ Банк» АҚ ЕҰ)	**55 503**	**2,93**
"РЕСПУБЛИКА жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ	**44 167**	**2,33**
"АМАНАТ ҚАЗАҚСТАН жинақтаушы зейнетақы қоры " АҚ	**41 101**	**2,17**
"Қазақмыс жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ	**24 591**	**1,30**
"Өрлеу" ЗАИБЖАҰ" АҚ	**23 153**	**1,22**
"Қорғау" жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ	23 153	1,22
Барлық ЖЗҚ бойынша жиынтығы	**1 895 199**	**100**

Инвестицияланған зейнетақы активтерінің көлемі ағымдағы жылдың қаңтар айында 14,1 млрд. теңгеге немесе 0,8%-ға өсіп, 2010 жылғы 1 ақпанда 1 853,7 млрд. теңгені құрады.

ҚР эмитенттерінің мемлекеттік бағалы қағаздарының жинақтаушы зейнетақы қорларының инвестициялық портфеліндегі үлесі инвестицияланған зейнетақы активтерінің жалпы көлемінің 41,6%-ын құрады (772,0 млрд. теңге) және 1 қаңтардағы жағдай бойынша осыған ұқсас көрсеткішке қатысты 3,1%-ға немесе 23,5 млрд. теңгеге өсті. Мемлекеттік емес бағалы қағаздарының үлесі 1 ақпандағы жағдай бойынша инвестицияланған зейнетақы активтерінің жалпы көлемінің 36,8%-ын (682,4 млрд. теңге) құрады.

ЖЗҚ жиынтық инвестициялық портфелі

Қаржы құралдары	1.01.2010ж.		1.02.2010ж.	
	млн. теңге	%	млн. теңге	%
ҚР мемлекеттік бағалы қағаздары, оның ішінде	**748 525**	**40,69**	**772 023**	**41,65**
ҚР еурооблигациялары	0	0	0	0
Қаржы министрлігінің бағалы қағаздары	661 037	35,93	671 057	36,20
Ұлттық Банктің ноттары	87 488	4,76	100 966	5,45
Шетел эмитенттерінің мемлекеттік емес бағалы қағаздары	**222 235**	**12,08**	**204 474**	**11,03**
акциялар	50 701	2,76	49 648	2,68
облигациялар	171 534	9,32	154 826	8,35
Шетел инвестициялық қорларының пайлары	**0**	**0**	**0**	**0**
Халықаралық қаржы ұйымдарының бағалы қағаздары	**74 207**	**4,03**	**74 961**	**4,05**
Шетел эмитенттерінің мемлекеттік бағалы қағаздары	**17 585**	**0,96**	**22 113**	**1,19**
Тазартылған алтын	**0**	**0**	**8 167**	**0,44**
ҚР эмитенттерінің мемлекеттік емес бағалы қағаздары, оның ішінде	**678 568**	**36,88**	**682 357**	**36,81**
акциялар	196 672	10,69	199 751	10,78
облигациялар, оның ішінде	481 896	26,19	482 606	26,03
шетел валютасында номинирленген	20 685	1,12	468 100	25,25
теңгеге номинирленген	461 211	25,07	14 506	0,78
Екінші деңгейдегі банктердегі салымдар	**92 098**	**5,01**	**89 750**	**4,84**
Туынды бағалы қағаздар	**6 400**	**0,35**	**-124**	**-0,01**
Жиынтығы	**1 839 618**	**100**	**1 853 721**	**100**

ҚР эмитенттерінің техникалық дефолты жіберілген жинақтаушы зейнетақы қорларының инвестициялық портфеліндегі мемлекеттік емес борыштық бағалы

қағаздарының үлесі 2010 жылғы 1 ақпанда зейнетақы активтерінің жалпы көлемінің 3,8%-ын құрады, бұл абсолюттік мәнде 72,6 млрд. теңге болды.

Қорлардың номиналды кірісінің коэффициенті туралы мәліметтер

2010 жылғы 1 ақпандағы жағдай бойынша жинақтаушы зейнетақы қорларының зейнетақы активтері бойынша номиналды кірістің орташа алынған коэффициенті:

– 2005 жылғы қаңтар – 2010 жылғы қаңтар кезеңінде - 46,51%. Номиналды кірістің орташа алынған түзетілген коэффициенті - 43,18% (ұқсас кезеңдегі инфляцияның жинақталған деңгейі – 62,21%);

– 2007 жылғы қаңтар – 2010 жылғы қаңтар кезеңінде – 19,3% (ұқсас кезеңдегі инфляцияның жинақталған деңгейі – 38,45%);

– 2009 жылғы қаңтар – 2010 жылғы қаңтар кезеңінде – 11,99% (ұқсас кезеңдегі инфляцияның деңгейі – 7,3%) құрады.

Жинақтаушы зейнетақы қорларының номиналды кірісі коэффициентінің өзгеруі 2010 жылғы 1 қаңтарда алдыңғы айдың көрсеткішімен салыстырғанда мынандай сипатта болды:

- 60 ай ішіндегі номиналды кіріс коэффициенті 1,01 пайыздық тармаққа азайды;
- 36 ай ішіндегі номиналды кіріс коэффициенті 2,24 пайыздық тармаққа азайды;
- 12 ай ішіндегі номиналды кіріс коэффициенті 0,04 пайыздық тармаққа өсті.

Қорлардың зейнетақы активтерінің және номиналды кірісі коэффициенттерінің арақатынасы

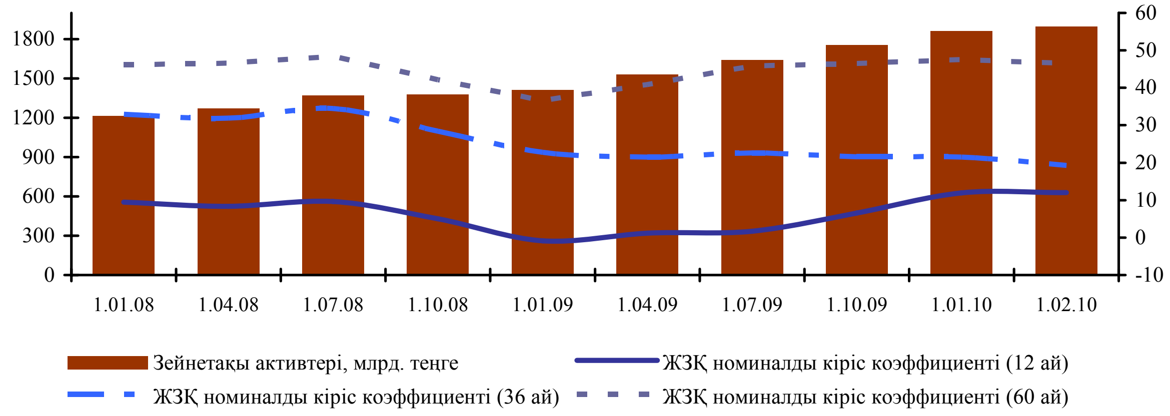

Қорлардың қаржылық жай-күйі

Қорлардың жиынтық капиталы 2010 жылғы 1 ақпандағы жағдай бойынша 78,3 млрд. теңге болды, оның ішінде жарғылық капитал 40,7 млрд. теңге немесе жиынтық капиталдың жалпы көлемінің 52,0%-ы болды. Қорлар бойынша активтердің жалпы сомасы 2010 жылғы 1 ақпандағы жағдай бойынша 84,2 млрд. теңге болды, жылдың басынан бастап активтер сомасы 1,0 млрд.теңгеге (1,2 %) азайды.

2010 жылдың қаңтар айында 3 қор («Ұлар Үміт», «Атамекен» және «Қорғау») жалпы сомасы 79,8 млн. теңге шығынға ұшырады, бұл ретте 11 қор жалпы сомасы 4,7 млрд. теңге пайда алды. Қорлардың таза кірісінің жалпы сомасы 2010 жылғы 1 ақпанда 4,6 млрд. теңге болды.

Қорлардың меншікті активтері есебінен қаржы инвестициялары 2010 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша 64,1 млрд. теңге немесе қорлардың жиынтық активтерінің 76,1%-ы болды.

Қорлар меншікті активтерін Қазақстан Республикасының мемлекеттік бағалы қағаздарына – 59,4%, Қазақстан Республикасы эмитенттерінің мемлекеттік емес бағалы қағаздарына – 14,1%, халықаралық қаржы ұйымдарының бағалы қағаздарына – 3,4%,

«Кері РЕПО» операцияларына - 0,4 % инвестициялады, екінші деңгейдегі банктердегі салымдарға – 12,7%, шетел эмитенттерінің мемлекеттік емес бағалы қағаздарына – инвестициялардың жалпы көлемінің 10,0%-ын орналастырды.

Республика экономикасындағы зейнетақы секторының ролі

Республика экономикасындағы зейнетақы секторының ролін сипаттайтын қатысты көрсеткіштердің динамикасы	**1.01.05**	**1.01.06**	**1.01.07**	**1.01.08**	**1.01.09**	**1.01.10**	**1.02.10**
ЖІӨ млрд.теңге	5 870,1	7 453,0	10 139,5	12 849,8	16 052,9	16 198,0*	18 947,4*
Жинақталған зейнетақы қаражатының ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	8,2	8,7	9,0	9,4	8,8	11,5	10,0
Зейнетақы жарналарының ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	6,5	6,9	6,7	7,1	7,4	9,2	8,0
«Таза» инвестициялық кірістің ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	2,0	2,1	2,5	2,6	1,9	3,0	2,6
Қорлардың жиынтық капиталының ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	0,1	0,2	0,2	0,2	0,3	0,4	0,4

* - ҚР Экономика және бюджеттік жоспарлау министрлігінің болжам деректері